Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Forn de calç de can Oliveres o la Llorença

Figaró-Montmany

Ubicació

Comarca:	Vallès Oriental
Lloc/Adreça:	Montmany
Emplaçament	Can Oliveres s/n.

Coordenades:

Latitud:	41.71443
Longitud:	2.25813
UTM Est (X):	438286
UTM Nord (Y):	4618336

Classificació

Número de fitxa	08134-88
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Element arquitectònic
Estil / època:	Contemporani Popular
Segle	XX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Parcialment enrunada
Protecció	Inexistent
Número inventari	IPEC:.921
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. cad.: 001A00039
Fitxes associades:	
Lledoner de ca n'Oliveres	
Autoria de la fitxa	Anna M. Gómez Bach

Data de registre de la fitxa: dl., 31/01/2005 - 00:00

Descripció

Aquesta estructura es troba situada en una petita elevació aprofitant el desnivell natural format per el marge d'un camí. Només conserva part de la volta de la boca construïda en rajols disposats a plecs de llibre. A grans trets podem dir que es tracta d'una estructura circular i cilíndrica, excavada parcialment a la roca, amb unes mesures aproximades de 4'5 metres de diàmetre i uns 4 metres de profunditat. Aquest forn segueix les mateixes característiques arquitectòniques dels forns de calç tradicionals de planta circular- ovalada que configura una secció troncocònica invertida excavada al sòl natural amb les parets interiors cremades per les diverses coccions i amb les restes del refractari. Per damunt de la boca, antigament hi havia una paret de pedra. Aquesta boca del forn es situa a la part inferior de l'estructura tenint com a funció principal permetre la recollida de les cendres i alimentar el foc. En el forn ca n'Oliveres la boca està en molt mal estat de conservació, i només s'insinua el seu emplaçament, parcialment cobert per la vegetació.

Observacions:

Situat en un marge dret al damunt del mas Oliveres. S'accedeix per la carretera de Figaró a Montmany, un cop passat el trencant del cementiri municipal trobarem el forn sota la carretera.

Història

Fins fa uns 60 anys aquest forn encara funcionava. Era un dels més importants de la zona del Congost, juntament amb la Fontmolsa de Tagamanent, avui desapareguda. Construcció vertical cilíndrica excavada al terra, tenia accés per la part superior, per on s'abocava la pedra, i per la part inferior, on hi havia la boca del forn. La part frontal, així com la boca es troba molt deteriorada a causa de les esllavissades del terreny. El forn de calç és una estructura parcialment construïda i que s'utilitza per a l'obtenció de la calç. Aquesta s'obté a partir de la roca calcària que és un dels materials geològic predominant, concretament les calcàries compactes i dolomites. Consisteix en una gran cavitat excavada parcialment al terreny natural. Està limitada lateralment per una paret engruixida de pedres posades una sobre l'altra i una al costat de l'altra, i per la part superior es cobreix amb una capa de pedres, llenya i terra, formant una cúpula. Té una obertura a la part inferior, destinada a alimentar el foc i una altra a la part superior per donar sortida al fum i per dipositar-hi les pedres calcàries. La reacció química que fa la calcària (carbonat càlcic) quan passa a ser calç viva (òxid de calci) es fa mitjançat la cocció. Aquesta calor la proporcionen els feixos de llenya cremats en somort diversos dies i que permeten arribar a una temperatura de 600 ºC-1200 ºC. Per aconseguir les temperatures d'uns 1.000 ºC durant deu o dotze dies, necessaris per la transformació en calç de la pedra viva s'utilitzava molta llenya. Aquest procés, juntament amb l'obtenció de carbó, va ser una de les principals causes de l'explotació dels boscos de la zona. La calç viva posada en contacta amb aigua s'hidrata i desprèn calor convertint-se en calç morta o amarada. La calç viva es fa servir en la construcció com element d'unió del material constructiu, principalment pedra. La barreja de calç, sorra i grava s'anomena morter. Mentre que la calç morta es fa servir principalment per emblanquinar les cases. Aquestes estructures poden aparèixer isolades prop de camins i cursos d'aigua, relacionades a estructures de caire industrial o associades a un mas o una explotació agrícola on el seu ús és de caire particular. L'obtenció i explotació dels recursos naturals es documenta des d'època moderna fins a mitjan dels anys 50 del segle XX, i és factible pensar que aquest tipus d'estructura data d'un moment indeterminat d'època moderna, associat a unes obres de reforma d'una masia i la necessitat de calç, en general.

Bibliografia

AADD. 1998. Inventari del Patrimoni Etnològic del Montseny. OLIVER, J. 2000. Història de Figaró-Montmany. Vol. 1: Figaró abans de ser-ho, Ajuntament de Figaró-Montmany.

